

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010161
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Krč-Šebera
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3120010161.3

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Dušana Krč-Šeberu a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí dňa 22. októbra 2020 prejednal sťažnosť odsúdeného R. F. podanú proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 06. mája 2020, sp.zn.6Pp/28/2020, a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného R. F. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 06. mája 2020, sp.zn.6Pp/28/2020 zamietol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) ako nedôvodný návrh odsúdeného R. F. (ďalej len „odsúdený“) o jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení podal odsúdený sťažnosť, ktorú písomne bližšie zdôvodnil sám ako aj prostredníctvom svojho obhajcu.

V písomných dôvodoch sťažnosti, ktoré podal prostredníctvom obhajcu uviedol, že súd v napadnutom uznesení konštatoval veľké riziko recidívy vo vzťahu k jeho osobe, a to pre jeho trestnú minulosť a údajne čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti. Vo vzťahu k tomu uvádza, že tieto dôvody považuje za veľmi všeobecné a nepresvedčivé, nezohľadňujúce konkrétne okolnosti jeho prípadu. Všeobecnými súdmi SR boli v nespočetnom množstve prípadov, čoho si musí byť i odvolací súd vedomý, podmiennečné prepustenie odsúdení, ktorí mali rozsiahlejšiu trestnú minulosť. Svojho konania z minulosti skutočne ľutuje a má za to, že jeho postoj k páchaniu trestnej činnosti je dlhodobý kritický, čo vyplýva i z hodnotení ÚVTOS Leopoldov, vypracovaných v súvislosti s preradením do nižších stupňov stráženia. S touto skutočnosťou by sa bol súd oboznámil, pokiaľ by si bol pripojil spisy 34Nt/7/2016 a 4Nt/14/2019 Okresného súdu Trnava, ktoré navrhoval pripojiť už v podanom návrhu, a na ktorých pripojení a oboznámení vo vzťahu k uvedenej skutočnosti trvá. Skutočnosť, že ÚVTOS Dubnica nad Váhom vyhodnotil jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti ako len čiastočne kritický je pre neho nepochopiteľná a mala byť zo strany ústavu náležite vysvetlená, čo sa nestalo. Zároveň to nie je prvýkrát kedy odsúdený, vykonávajúci trest v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, mal v predošlom ústave hodnotenie s kritickým postojom k spáchanej trestnej činnosti, ale následne počas výkonu trestu v ÚVTOS Dubnica nad Váhom mal bez bližšieho vysvetlenia čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti (napr. spis OS TN sp. z.n. 6Pp/215/2018). V rámci dotazníka - Hodnotenie rizika sociálneho zlyhania, mu bol okrem nesprávne udeleného bodu za čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, nesprávne udelený bod i za to, že je muž (čo je diskriminačné hodnotenie), ktorých absencia by znamenala celkový súčet 4 bodov (a nie 6), čo v rámci resocializačnej prognózy predstavuje, podľa uvedeného formulára nízke riziko sociálneho zlyhania. Je toho názoru, že pri žiadnom odsúdenom nemôže mať súd istotu, že povedie po prepustení riadny život. Súd konštatuje v napadnutom uznesení,

že obzvlášť negatívne vyhodnotil tú skutočnosť, že bol už v minulosti (v 90-tich rokoch minulého storočia!) podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, pričom sa následne neosvedčil v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia. Je presvedčený, vzhľadom na dlhý odstup času, že nie je možné uvedenej skutočnosti prikladať až taký význam, ale skôr mal súd prikladať väčší význam jeho správaniu počas výkonu súčasného dlhodobého trestu odňatia slobody. V prípade podmiennečného prepustenia má kde bývať i kde sa zamestnať. Rozhodnutie súdu I. stupňa považuje vzhľadom na vyššie uvedené za nesprávne a má za to, že svojim správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal, že možno od neho očakávať vedenie riadneho života na slobode. Neprofesionálny prístup súdu k prípadu je zrejmý aj z toho, že písomné vyhotovenie napadnutého rozhodnutia mu bolo doručené až po takmer 2 a pol mesiaci od konania verejného zasadnutia. Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a sám rozhodol vo veci tak, že návrhu na podmiennečné prepustenie vyhovie a podmiennečne ho prepustí z výkonu trestu odňatia slobody.

Odsúdený v písomných dôvodoch sťažnosti, ktorú zdôvodnil sám (podanie zo dňa 20.07.2020 doručené okresnému súdu dňa 22.07.2020), uviedol, že ako dôvod uvádza, že rozumie názoru súdu, pretože ten nemá dôvod ho vnímať inak, než osobu, ktorá porušila zákon - dokonca tým najhorším a najzávažnejším činom, aký spoločnosť pozná. Má však potrebu poukázať na fakt, že od spáchaní skutku uplynulo takmer 18 rokov. Dá sa teda povedať, že od roku 2002 sa nedopustil žiadneho trestného činu. Pravdaže je v tom započítaných 12 rokov výkonu trestu. Po prepustení z väzby sa dostavoval na súdne pojednávania a riadne pracoval. Nevyhýbal sa trestnému konaniu a s pokorou prijal svoj trest, aj ho nastúpil. Usiloval sa preukázať svoju nápravu, ľútosť, zmenu postojov a hodnôt, zapájal sa do aktivít na rozvoj osobnosti, väčšinu času pracoval. Nie je konfliktný ani násilnícky, je zlomený človek, ktorý ľutuje svoj niekdajší spôsob života, toho čo spáchal. Za 18 rokov každú deň úprimne ľutuje čo vykonal a ďakuje Bohu, že nevyhasol ľudský život. Mrzí ho aký bol zlý a hlúpy - mal 26 rokov. Dnes chce dôstojne a slušne žiť, nebyť detinsky „niekým“, ale byť na úžitok okoliu. Z uznesenia okresného súdu vyplýva, že bol 5-krát trestaný, z toho 4-krát vo výkone trestu. Hoci je tento údaj v celkovom rámci nepodstatný, má to byť 4-krát trestaný, z toho 3-krát vo výkone trestu, čo okresný súd uviedol asi nedopatrením. Je rok 2020, posudzovaný je za hriech z roku 2002. Jediný dostupný spôsob ako vyjadriť ľútosť je napísať to: „Úprimne ľutujem ako som žil, uvažoval, konal a čo som spôsobil. V minulosti som práve pre svoju hlúposť a nezrelosť nedokázal preukázať nápravu. Dnes mám 45 rokov, podlomené zdravie a strašne sa hanbím za svoj dávny spôsob života. Čím budem starší, tým bude zložitejšie zaradiť sa do spoločnosti - s poukazom na zdravotný stav (produktivita v práci), na záujem ľudí čo o mňa stoja. Nechcem už nikdy žiť ako kedysi a prosím krajský súd, aby vzal na zreteľ moju ľútosť, sľub i záruky blízkych, túžbu byť čestný a slušný, a v neposlednom rade uplynutých bezmála 18 rokov od spáchania skutku“.

K písomným dôvodom sťažnosti odsúdeného sa prokurátor bližšie písomne nevyjadril.

Doplnené hodnotenie (správa) odsúdeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom zo dňa 29.09.2020 bolo doručené odsúdenému, jeho obhajcovi a Krajskej prokuratúre Trenčín.

Odsúdený sa k doplneniu jeho hodnotenia ústavom zo dňa 29.09.2020 vyjadril, pričom k bodu správania sa voči personálu uviedol, že v roku 2012 počas umiestnenia v lôžkovej časti ho službukonajúci príslušník sťahoval z cely do cely, ktorá mu bola bližšie ku kancelárii. Ležal prepotený v horúčkach a po nariadenom už druhom sťahovaní ako pacient vyjadril ústne svoj nesúhlas a nič viac. Pokyn príslušníka rešpektoval a vykonal ho. Viac sa to nezopakovalo. K prenášaní nepovolenej veci uviedol, že v roku 2012 stretol vo vychádzkovom dvorci známeho z civilného života. Priniesol mu tabak, nakoľko mu zomrel brat a bol na tom zle. Týmto pochybil, no viac sa to nezopakovalo. Ku výrobe, prechovávaní a používaniu návykových látok sa vyjadril, že počas hospitalizácie v nemocnici čakal asi šiesty mesiac na výsledky potvrdenia alebo nepotvrdenia diagnózy skleróza multiplex. Práve v tom mesiaci mu zomrela mama a bol rozhodnutý v prípade potvrdenia diagnózy nezostať nikomu na ľarchu a užiť nazbierané lieky. K odovzdaniu liekov inému odsúdenému uviedol, že od operácie v roku 2016 užíva lieky na chrbticu. Požiadal ho iný odsúdený o pomoc, čo bezodplatne a v dobrom úmysle aj urobil. Je si vedomý toho, že to nebolo správne a nikdy viac to nezopakoval. Má za to, že postoj k vlastnej minulosti má rozhodne kritickejší, než jeho okolie dokáže vnímať. Správu ÚVTOS považuje za objektívnu, hoci s tendenciou k negatívu. Svoju minulosť odsudzuje a hanbí sa za seba, všetko v myslení má prebudované a je si vedomý, že zvyšok života nehodlá premrhať nezodpovedným konaním. Chce žiť slušný a zmysluplný život, v ktorom nebude bremenom svojmu okoliu, ale bude prospešný a užitočný.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd zistil, že okresný súd správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného v súlade s ustanovením § 415 ods. 1 Tr. por. rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom k svojmu návrhu na podmienené prepustenie, ako aj k jeho hodnoteniu zo strany ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanej žiadosti o podmienené prepustenie a požiadal, aby bolo jeho žiadosti vyhovené.

Na základe preskúmania správnosti samotného napadnutého uznesenia krajský súd dospel k záveru, že okresný súd rozhodol správne a zákonne, keď návrh odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol. Krajský súd považuje za správne závery okresného súdu, podľa ktorých u odsúdeného nie sú splnené všetky zákonné podmienky pre podmienené prepustenie z výkonu trestu podľa ustanovenia § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie podmieňuje podmienené prepustenie kumulatívnym splnením zákonných podmienok, a to vykonanie časti trestu v predpísanej dĺžke, preukázanie polepšenia odsúdeného plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu a preukázanie dôvodnej možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. V podrobnom odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd správne uviedol, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody), rovnako bola u odsúdeného splnená druhá zákonná (materiálna) podmienka, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje schopnosť viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, avšak nebola u neho splnená tretia zákonná (materiálna) podmienka, a to preukázanie polepšenia svojím správaním vo výkone trestu do takej miery, že v kontexte celkového hodnotenia osoby odsúdeného sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z ustanovení § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. teda vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného je súčasné splnenie troch podmienok a to, že odsúdený vykonal trest odňatia slobody v zodpovedajúcom rozsahu, že vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Vykonanie zákona zodpovedajúcej časti uloženého trestu a pozitívne hodnotenie správania odsúdeného a plnenia jeho povinností vo výkone trestu nepostačuje preto ešte pre záver o splnení zákonných podmienok pre jeho podmienené prepustenie. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby bez ohľadu na účel trestu, ale podmienené prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy.

Ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. vyjadruje totiž predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatelovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdeného a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí pritom hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Krajský súd dospel k záveru, že okresný súd správne zistil, že odsúdený nespĺňa zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie, keďže vzhľadom na okolnosti správne a podrobne uvedené okresným súdom v napadnutom uznesení (z nich najmä sklon k páchaniu trestných činov a jeho menej priaznivej resocializačnej prognózy so stredným rizikom sociálneho zlyhania, pričom rizikovým faktorom je opakované páchanie trestnej činnosti a odsúdenie za obzvlášť závažný zločin) nemožno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život tak, ako predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák.

Okresný súd správne prihliadol najmä na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý bol doteraz 5-krát súdne trestaný, pričom je zrejmé, že ani predchádzajúce odsúdenia (a to najmä nepodmiennečné tresty odňatia slobody) nemali na odsúdeného pozitívny vplyv, tieto sa u odsúdeného minuli svojmu účelu. Okresný súd správne poukázal na skutočnosť, že odsúdenému bola daná viacnásobne možnosť preukázať spoločnosti svoju nápravu a schopnosť viesť riadny život, avšak odsúdený túto možnosť nevyužil, nakoľko sa aj naďalej dopúšťal trestnej činnosti. Rovnako správne vyhodnotil osobu odsúdeného ako osobu so sklonom k páchaniu trestnej činnosti, pričom od jej páchania ho neodradili ani vykonané nepodmiennečné tresty odňatia slobody a ani hrozba nariadenia výkonu trestu odňatia slobody z dôvodu neosvedčenia sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia. Okresný súd teda správne prihliadol i na skutočnosť, že odsúdený už bol v minulosti podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody vo veci Okresného súdu Trenčín vedenej pod sp.zn.1T/228/1994, pričom v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia sa odsúdený neosvedčil. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k rovnakému záveru ako okresný súd, preto sťažnosť odsúdeného nepovažoval za dôvodnú a neakceptoval ju.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Keďže s poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného proti napadnutému uzneseniu nie je dôvodná, bolo rozhodnuté tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.